

چهار سال مقاومت و پیروزی

نگاه گذرایی به عملیات کلاسیک رزمندگان اسلام چهار سال مقاومت و پیروزی، نام بولتنی است که در ۳۱ شهریور ماه سال ۱۳۶۳ خبرگزاری جمهوری اسلامی منتشر کرد. در مقدمه این بولتن، هدف استکبار در تحمیل جنگ به ایران محدود کردن انقلاب اسلامی در مرزهای کشور، سرنگونی نظام نوپای جمهوری اسلامی و روی کار آوردن یک رژیم مطیع در ایران و محور اجرای راهبرد امریکا صدام حسین معرفی شده است. حرکت نظامی عراق علیه ایران از خرداد ماه سال ۱۳۵۸ با بمباران دهکده های مرزی غرب ایران آغاز شد و در آبان ماه سال ۱۳۵۸ حمله بالگردهای توپدار عراقی به واحدهای ارتش و ژاندارمری ایران صورت گرفت. در آذر ماه سال ۱۳۵۸، پاسگاه مرزی برمیدآباد را تصرف کرد. آتش سنگین نظامیان عراقی در نوار مرزی ایران در زمستان سال ۱۳۵۸ تداوم داشت. در فروردین ماه سال ۱۳۵۹، صدام خروج ایران را از جزایر تنب کوچک، تنب بزرگ و ابوموسی خواستار شد. در خرداد ماه سال ۱۳۵۹، ارتش عراق مانوری را در نوار مرزی ایران انجام داد و پس از آن، حمله های فرسایشی و ایذائی علیه مواضع نظامی ایران را آغاز و سراسر مرز دو کشور را مین گذاری کرد. در مقابل، ایران برای نخستین بار در پاسخ به حمله های ایذائی عراق، چند پاسگاه مرزی این کشور را هدف قرار داد. در شهریور ماه سال ۱۳۵۹، رژیم عراق برای حمله سراسری به ایران آماده شد و در ۳۱ شهریور ماه با حمله نظامی صد فروند جنگنده عراقی به اهداف نظامی و اقتصادی ایران جنگ تمام عیار را آغاز کرد. در پاسخ به بمباران اهداف نظامی - اقتصادی ایران، در بامداد ۱ مهرماه سال ۱۳۵۹، ۱۴۰ فروند جنگنده جمهوری اسلامی ایران اهداف نظامی و اقتصادی عراق را هدف حمله قرار داد.

در جمع بندی چهار سال نخست جنگ تحمیلی عراق علیه ایران می توان گفت این دوران را می توان به سه مرحله تقسیم کرد: در مرحله نخست، یعنی از ۱۵ شهریور ماه تا پایان مهر ماه سال ۱۳۵۹، ابتکار عمل در دست عراق بود و بخشهایی از خاک میهن اسلامی به تصرف بعثی ها در آمد. در مرحله دوم، فرماندهان ارتش و سپاه پاسداران کوشیدند تا دشمن را متوقف کنند. این مرحله حدود یکسال و نیم طول کشید. در مرحله سوم، رزمندگان اسلام ابتکار عمل را در دست گرفتند و با اقدامهای تهاجمی وسیع، خاک میهن را از لوث وجود بعثی ها پاک کردند. عملیات نظامی ایران در مرحله سوم چندین عملیات نظامی گسترده را شامل می شد: -

عملیات ثامن الائمه(ع) که در تاریخ ۵ مهرماه سال ۱۳۶۰ به منظور پیشگیری از سقوط آبادان و آزادسازی محورهای آبادان - ماهشهر و آبادان - اهواز صورت گرفت و با موفقیت انجام شد؛ - عملیات طریق القدس در تاریخ ۸ آذر ماه سال ۱۳۶۰ که به آزادسازی ۱۵۰ کیلومتر از اراضی بستان منجر شد و ارتباط جبهه های شمالی و جنوبی دشمن از طریق تنگه چذابه قطع شد؛

- عملیات مطلع الفجر در تاریخ ۲۰ دی ماه سال ۱۳۶۰ در غرب کشور که به پاک سازی قصرشیرین، بازپس گیری دشت گیلانغرب و تسلط بر ارتفاعات غرب انجامید؛

- عملیات یا امیرالمومنین در ۲۹ دی ماه سال ۱۳۶۰ که به موازات عملیات مطلع الفجر در ارتفاعات ریچاب غرب و گاری آغاز و به پاک سازی کامل ارتفاعات راهبردی عبور، تپه های گل سفید، پیش رنگین و پاسگاه توت خشکه منجر شد و راه عبور نیروهای اسلام به سوی شرق دربید (در شمال عراق) را هموار کرد؛

- عملیات محمد رسول الله در تاریخ ۱۲ دی ماه سال ۱۳۶۰ که در محور نوسود - میسانو با موفقیت انجام شد،(۱۲ دی ماه سال ۱۳۶۰)؛

- عملیات تنگه چذابه که در پاسخ به تک دشمن برای اشغال دوباره بستان، در تاریخ ۱۴ بهمن ماه ۱۳۶۰ صورت گرفت و با موفق انجام شد. در این عملیات، صدام خود، رهبری تهاجم نیروهای عراقی را به عهده داشت که با مقاومت دلیرانه نیروهای اسلام روبه رو شد و با تحمل تلفات و خسارات سنگین به اجبار، عقب نشینی کرد؛

- عملیات فتح المبین، در ۲ فروردین ماه سال ۱۳۶۱ که به آزادسازی ۶۰۰ کیلومتر مربع از اراضی غرب دزفول، بازپس گیری جاده دزفول - دهلران، تپه بلتا و پادگان عین خوش انجامید، این عملیات در چهار مرحله انجام شد و خسارت های سنگینی را به ارتش عراق وارد آورد.

- عملیات بیت المقدس که در سه مرحله انجام گرفت: در مرحله نخست در تاریخ ۱۰ اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱، بیست کیلومتر دیگر از جاده اهواز - خرمشهر آزاد شد و هشتصد کیلومتر مربع از اراضی غرب رودخانه کارون پاک سازی و شماری از روستاهای منطقه از اشغال ارتش عراق در آمد.

در مرحله دوم در تاریخ ۹ اردیبهشت ماه سال ۱۳۶۱ هشتصد کیلومتر مربع دیگر از اراضی غرب جاده اهواز - خرمشهر آزاد شد و نیروهای عراقی از ۲۵ کیلومتری اهواز و نیز هویزه عقب

نشینی کردند. در مرحله سوم در ۴ خرداد ماه سال ۱۳۶۱ نیروهای اسلام با پیشروی به سوی شلمچه و قطع تنها جاده ارتباطی دشمن موفق شدند که پس از ۵۷۸ روز اشغال، خرمشهر را آزاد کنند. در جریان عملیات بیت المقدس، در مجموع، حدود ۳۶۰۰ کیلومتر مربع از سرزمین اسلامی ایران از لوٹ وجود دشمن پاک و شهر اهواز از تیررس توپخانه دشمن خارج شد؛

- عملیات رمضان در ۲۲ تیرماه سال ۱۳۶۱ که در آن، نیروهای اسلام با عبور از خط مرزی حد فاصل شلمچه و طلایه پاسگاه عراقی زید را تصرف کردند، خسارت های سنگینی به دشمن وارد و شصت کیلومتر از خاک میهن اسلامی را آزاد کردند؛

- عملیات مسلم بن عقیل در تاریخ ۹ مهر ماه سال ۱۳۶۱ که در آن، نیروهای اسلام به نیروهای صدام در ارتفاعات مناطق سومار یورش بردند و ارتفاعات مشرف بر نفت شهر را آزاد کردند؛

- عملیات محرم در ۱۰ آبان ماه سال ۱۳۶۱ که در حوالی ارتفاعات جمال حمربین و محور شمال فکه در سه مرحله انجام شد که طی آن، نیروهای اسلام موفق شدند پاسگاه بیات و ده حوزه نفتی به ظرفیت روزانه ۲۵ هزار بشکه، دو پاسگاه چم سری و ربوط و سه قله مهم در ارتفاعات مشرف به عراق را آزاد کنند؛

- عملیات والفجرهای عملیات والفجر مقدماتی در ۱۷ بهمن ماه سال ۱۳۶۱، در شمال فکه؛ عملیات والفجر یک ۲۱ فروردین ماه سال ۱۳۶۲، در محورهای فکه و دهلران؛ عملیات والفجر دو ۲۹ تیرماه سال ۱۳۶۱، در منطقه کردستان؛ و عملیات والفجر ۳، در فاصله هفتصد کیلومتری منطقه عملیاتی والفجر ۲ در ۸ مرداد ماه سال ۱۳۶۲ انجام شد. در همین حال، عملیات والفجر ۴ در سه مرحله به اجرا درآمد. مرحله نخست در ۲۸ مهر ماه سال ۱۳۶۲، برای راندن نیروهای عراقی از مریوان، مرحله دوم در ۳ آبان ماه سال ۱۳۶۲، در مناطق جنوبی بانه و مرحله سوم در ۱۱ آبان ماه سال ۱۳۶۲، در منطقه مرزی مریوان و بانه انجام گرفت. در عملیات والفجر ۴ در مجموع هشتصد کیلومتر مربع از اراضی ایران و عراق آزاد شد.

عملیات والفجر ۵ در ۲۶ بهمن ماه سال ۱۳۶۲، در جنوب دهلران با موفقیت انجام گرفت، ارتفاعات مهم منطقه به دست رزمندگان اسلام افتاد و صد کیلومتر مربع از اراضی ایران و عراق

پاک سازی شد. و در عملیات والفجر ۶ در ۲ اسفند ماه سال ۱۳۶۲ محور بستان و استان
العماره مد نظر بود و ده ها کیلومتر مربع از مناطق تحت اشغال دشمن آزاد شد؛

-عملیات خیبر در تاریخ ۳ اسفند ماه سال ۱۳۶۲ که طی آن، رزمندگان اسلام جزایر مجنون
شمالی و جنوبی را تصرف و شماری از روستاهای عراق در حد فاصل هورالهویزه و شرق دجله
آزاد کردند .احداث پل خیبر روی هورالهویزه، با ابتکار، طراحی و اجرای نیروهای اسلام از
موفقیت‌های به دست آمده در عملیات ویژه خیبر بود .

گروه تحقیق خبرگزاری جمهوری اسلامی

منبع: مجله ی نگین شماره ۹